

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue | Mellersta Österbottens välfärdsområde

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma 2024

Johdanto

Hyvinvointialueen osalta sisäinen tarkastus on lakisääteinen toiminto. Sisäiseen tarkastukseen on resursoitu sisäinen tarkastaja (1 htv). Sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaa hallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen ohje. Varsinaisten sisäisen tarkastuksen toimeksiantojen lisäksi sisäinen tarkastajan tehtäviin kuuluu mm.

1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Sisäinen tarkastus arvioi hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta tarkoituksenmukaisiksi katsotuilla toimintatavoilla.

2. Toiminnan, talouden ja hallinnon yleisseuranta

Sisäinen tarkastus seuraa hyvinvointialueen toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa mm. käymällä läpi keskeisten toimielinten ja johtoryhmien pöytäkirjoja tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa kauden tarkastustavoitteiden saavuttamiseksi (huomioiden työnjako ulkoisen tarkastuksen kanssa) sekä seuraamalla raportointia.

3. Hyvään hallintoon liittyvien ohjeiden kehittämiseen osallistuminen asiantuntijana

Sisäinen tarkastus osallistuu harkitusti sisäisen valvonnan asiantuntijana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien ohjeiden laadintaan. Rooli on ensisijaisesti kommentoiva.

4. Kehittämishankkeisiin osallistuminen ja muu konsultointi

Sisäinen tarkastus voi tarvittaessa konsultoida sisäisen valvonnan asioissa, osallistua harkitusti asiantuntijana erilaisiin työryhmiin ja antaa koulutusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan aiheista, mikäli se katsotaan organisaatiossa tarpeelliseksi.

Tarkastuskohteiden valinta

Sisäisen tarkastuksen standardit¹ edellyttävät, että sisäisen tarkastajan tulee laatia riskiperusteinen suunnitelma, jossa sisäisen tarkastuksen toiminnon tehtävät (eli varmennus- ja konsultointitoimeksiannot) asetetaan tärkeysjärjestykseen organisaation päämäärien mukaisesti. Standardien² mukaan sisäisen tarkastuksen toiminnon toimintasuunnitelman tulee perustua vähintään kerran vuodessa tehtyyn ja dokumentoituun riskiarviointiin.

Tarkastusavaruus

Jotta toimeksiannot voidaan riskiperusteisesti priorisoida, on ensin tarpeen tunnistaa tarkastusavaruus (engl. audit universe). Se muodostuu kaikista mahdollisista riskialueista, joihin sisäisen tarkastuksen toimeksiannot voivat kohdistua. Tarkastusavaruuden priorisoinnin tuloksena syntyy lista mahdollisista sisäisen tarkastuksen varmennus- ja konsultointitoimeksiannoista. Tarkastusavaruuden muodostaminen ja priorisointi tukevat siis riskiperusteisen tarkastussuunnitelman luonnissa. Tarkastusavaruuteen vaikuttavat organisaation strategia, toimiala, organisaation koko ja henkilöstön määrä, toimipisteiden määrä ja sijainti, organisaation toiminnot ja rakenteet, prosessit, tuotteet, suoritteet, projektit, hankkeet, lakisääteiset velvoitteet, johdon tekemät ehdotukset, ERM-riskit, muutokset tavoitteissa sekä fokusalueissa jne.

Tarkastusavaruutta on pyritty hahmottamaan yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden sisäisten tarkastajien kanssa hyvinvointialueiden toiminnan alkuvaiheessa. Näin on voitu hyödyntää mahdollisimman laajaa tietopohjaa. Sen lisäksi on arvioitu riskejä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen kannalta ja nostettu erikseen kohteita vuosisuunnitelmaan. Tarkastusavaruus kokonaisuudessaan kasvaa ajan myötä, kun siihen liitetään uusia kohteita. Lähtökohtaisesti tarkastetaan sekä prosesseja että toimintayksiköitä.

Vuoden 2024 tarkastuskohteet

Tärkeysnumero (priorisointi)	Tarkastuksen kohde	Toimeksiantotyyppi	Kohteen luokka
1	Henkilöstöhallinto	Varmennus	Prosessi
2	Asiakasturvallisuus	Varmennus	Prosessi
3	Sopimusvalvonta	Varmennus	Prosessi

Perustelut:

Henkilöstöhallinto valikoituu ensisijaiseksi tarkastuskohteeksi useastakin syystä. Ensinnäkin toimiala on kokonaisuudessaan henkilöstövaltainen ja henkilöstön saatavuuden osalta on merkittäviä haasteita. Toiseksi organisaatioon on vasta laadittu uusi henkilöstöohjelma, jonka täytäntöönpano on ensiarvoisen tärkeää. Lisäksi henkilöstöhallinnossa on tapahtunut viime aikoina paljon muutoksia avainhenkilöiden

¹ Standardi 2010 - Suunnittelu

² Standardi 2010.A1 ja 2010.A2

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue | Mellersta Österbottens välfärdsområde

vaihdosten myötä. Näin ollen on perusteltua, että myös sisäinen tarkastus osaltaan varmentaa ja tukee henkilöstöhallinnon kehitystä ja toimintavarmuutta.

Toiseksi tärkeimmäksi kohteeksi nousee asiakasturvallisuus. Tarkastuskohde on ollut työlistalla jo vuonna 2023, mutta asia on viivästynyt. Sittemmin Soiteen on luotu omavalvonnan järjestämiseksi toimintamalli, jonka myötä tarkastuksen toteuttamiselle on paremmat edellytykset.

Kolmanneksi kohteeksi valikoituu sopimusvalvonta. Sopimusvalvontaa tukevan tietojärjestelmän käyttöönotto on siirtynyt vuodelle 2024 ja siinä yhteydessä on tarkoituksenmukaista varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus.

Lisäksi tilinpäätökseen 2023 liittyen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteosta saattaa nousta esiin asioita, joihin on syytä kiinnittää huomiota tarpeen mukaan.

Resurssit

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sisäinen tarkastus on pieni yhden sisäisen tarkastajan yksikkö, joten työtunteja on käytännössä alle 1600. Työhön sisältyy myös kouluttautumista, yleistä tiedonhankintaa, suunnittelua, yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden ja muiden sisäisten tarkastajien kanssa ja esim. osallistumista eri toimielinten kokouksiin, joten kaikki työaikaressurssit eivät ole suoraan käytettävissä varsinaisiin toimeksiantoihin. Vuosisuunnitelmaan tulisi jättää myös joustoa, jotta sisäinen tarkastus voi vastata johdolta tuleviin, alkuperäiseen suunnitelmaan kuulumattomiin, mutta kriittisiin toimeksiantopyyntöihin.